

บทบรรณาธิการ

วารสารศิลปวัฒนธรรมสวนสุนันทา สำนักศิลปะและวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา เป็นแหล่งข้อมูลเผยแพร่องค์ความรู้ด้านศิลปวัฒนธรรม ซึ่งนักวิชาการและบุคคลทั่วไปที่สนใจ สามารถเข้าถึงข้อมูลได้ทั้งในรูปแบบของวารสารตีพิมพ์และออนไลน์ ประกอบด้วยบทความวิจัย บทความวิชาการ และบทความปริทัศน์ ที่ผ่านกระบวนการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิเฉพาะด้านนั้น ๆ จำนวน 3 ท่าน ซึ่งในวารสารฯ ปีที่ 3 ฉบับที่ 2 (กรกฎาคม – ธันวาคม 2566) นี้ ประกอบด้วยบทความจากหลากหลายสาขาและมีความน่าสนใจเป็นอย่างยิ่ง มีการวิเคราะห์ สังเคราะห์ และสรุปผลการศึกษาที่น่าสนใจ ประกอบด้วย สาขาประวัติศาสตร์ วรรณกรรม และศิลปะการแสดง ดังนี้

บทความเรื่อง *อิสานในสมัยรัชกาลที่ 7 ในสายพระเนตรสมเด็จพระเจ้าพี่ยาเธอ เจ้าฟ้ากรมพระนครสวรรค์วรพินิต* โดย ม.ร.ว.พฤษิลาณ ชุมพล เป็นการศึกษาด้วยวิธีการพรรณนาวิเคราะห์ รายงานตรวจราชการมณฑลอิสานและมณฑลนครราชสีมา เมื่อ พ.ศ. 2469 ของ จอมพล สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้าบริพัตรสุขุมพันธุ์ กรมพระนครสวรรค์วรพินิต แสดงให้เห็นวิถีชีวิตของประชากรสยามในขณะนั้นที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ของทั้งสองมณฑล ตลอดจนความเชื่อมโยงของภารกิจภาครัฐที่กระทรวงต่าง ๆ จะต้องเร่งรัดพัฒนาความเจริญจากส่วนกลางเข้าสู่พื้นที่ โดยมีข้อคิดเห็นที่เป็นพระวินิจฉัยอันน่าสนใจยิ่ง สะท้อนให้เห็นถึงภาระหน้าที่ของพระองค์ท่านในฐานะเสนาบดีกระทรวงมหาดไทยที่ต้องพัฒนาพื้นที่ และแก้ไขปัญหาเรื่องความเป็นอยู่ของราษฎรส่วนภูมิภาคในยุคต้นรัชกาลที่ 7

บทความเรื่อง *การเข้าสู่อาชีพนักเขียนสตรีในช่วงเปลี่ยนผ่านสมัยรัชกาลที่ 7* โดย ฉัตรบงกช ศรีวัฒนสาร ศึกษาวิธีการประกอบอาชีพนักเขียนของสตรีในสมัยรัชกาลที่ 7 ซึ่งเป็นยุคเปลี่ยนผ่านระหว่างสยามเก่าสมัยสมบูรณาญาสิทธิราชย์ ไปสู่สยามใหม่ภายหลังเปลี่ยนแปลงการปกครองปี พ.ศ.2475 จนถึงสิ้นสุดรัชกาลที่ 7 บริบททางการเมือง เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมจากนโยบายของรัฐ และการที่สตรีได้เข้าสู่ระบบการศึกษาสมัยใหม่ ได้นำไปสู่ความคิดที่ทันสมัย และส่งผลต่อการประกอบอาชีพของสตรีสยามที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างมีนัยสำคัญ โดยมีเป้าหมายหลักของการศึกษาอยู่ที่การเข้าสู่อาชีพนักเขียนของสตรี จะพบว่าปัจจัยสำคัญสามประการที่ชักนำให้สตรีเข้าสู่อาชีพนักเขียนในที่สุด

บทความเรื่อง *การฝึกหัดครูสตรีของไทยระหว่างปี พ.ศ.2456 – 2506* โดย รวีโรจน์ สิงห์ลำพอง ได้ศึกษาและนำเสนอประวัติศาสตร์ของการฝึกหัดครูฝ่ายสตรีตั้งแต่แรกเริ่มในปี พ.ศ.2456

จนถึงปี พ.ศ.2506 ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความยากลำบากในการจัดการเรียนการสอนของวิชาชีพระดับตรี ตั้งแต่ยุคแรกเริ่ม อุปสรรคสำคัญที่ปรากฏคืออิทธิพลทางสังคม วัฒนธรรมดั้งเดิมต่อวิถีชีวิตของสตรี และค่านิยมในการศึกษาเล่าเรียนตามระบบที่กำหนดโดยรัฐ ทำให้การฝึกหัดครูฝ่ายสตรีมีจุดกำเนิดอย่างค่อยเป็นค่อยไป มีพัฒนาการอย่างเชื่องช้าท่ามกลางอุปสรรคและผลกระทบจากปัจจัยแวดล้อม นานาประการ จนถึงยุคที่ก้าวเข้าสู่ความเจริญก้าวหน้าทัดเทียมกับการศึกษาวิชาชีพระดับตรีของฝ่ายบุรุษ ตั้งแต่ปี พ.ศ.2506 เป็นต้นมาซึ่งส่งผลมาถึงปัจจุบัน

บทความเรื่อง *นวนิยายบอยส์เลิฟของกัมพูชา: กรณีศึกษานวนิยายเรื่อง “ร่องรอยความทรงจำ”* โดย ชาญชัย คงเพียรธรรม นำเสนอการวิเคราะห์ นวนิยายแนวความรักเพศเดียวกันระหว่างชายกับชายของกัมพูชาเรื่อง “ร่องรอยความทรงจำ” ของ เอือน วุทธิ นักเขียนหน้าใหม่ ดีพิมพ์เผยแพร่ในปี พ.ศ.2565 นอกจากความใหม่ของผลงานที่สะท้อนเรื่องการเปิดกว้างของสังคมในการมีตัวตนของกลุ่มรักเพศเดียวกันแล้ว ความดีเด่นของนวนิยายเรื่องนี้คือ เป็นนวนิยายที่มีนวัตกรรม (ความแปลกใหม่ – novelty) ในด้านต่าง ๆ ที่แสดงให้เห็นถึงการเปิดรับกลุ่ม LGBTQ ในสังคมกัมพูชามากขึ้น และได้กลายเป็นอัตลักษณ์ของเอือน วุทธิ ผู้ที่กำลังมีผลงานโดดเด่นอยู่ในแวดวงวรรณพิภพกัมพูชาขณะนี้

บทความเรื่อง *“อาวุธของพ่อโนราแขก”* โดย อานนท์ หวานเพชร ซึ่งได้ศึกษาเรื่องการแสดงโนราแขก หรือที่ภาษาท้องถิ่นภาคใต้เรียกว่า โนราควน อันเป็นการแสดงโนราเฉพาะพื้นถิ่นในเขตสามจังหวัดชายแดนภาคใต้และบางพื้นที่ทางตอนบนของประเทศไทยและมาเลเซีย เป็นการผสมผสานแสดงของสองวัฒนธรรมคือไทยและมาเลเซีย ที่มีลักษณะเด่นของเครื่องแต่งกาย ภาษาที่ใช้ และอาวุธประกอบการแสดง ลักษณะพิเศษของการใช้อาวุธประจำกายของตัวแสดงเอก หรือพ่อโนรา คือการนำอุปกรณ์ของการแสดงมาโยงมาร่วมประกอบกับการแสดงโนราและแบ่งขั้นตอนการใช้ได้อย่างชัดเจน ซึ่งเป็นรูปแบบเฉพาะของการแสดงโนราแขกที่เป็นอัตลักษณ์อย่างหนึ่ง

บทความเรื่อง *แนวคิดประดิษฐ์ท่ารำการสร้างสรรคานาฏศิลป์ ชุด ชาตรีศรีอโยธยา* โดย ธิติรัตน์ จันทรทา เป็นการนำเสนอผลงานสร้างสรรค์และออกแบบการแสดงนาฏศิลป์ โดยใช้แนวคิดและทฤษฎีนาฏยประดิษฐ์ร่วมกับการปฏิบัติ มีลักษณะการสร้างสรรคท่ารำสำหรับสื่อความหมายในการโดยเลียนแบบกิริยามาจากธรรมชาติและประดิษฐ์ขึ้นใหม่ โดยอาศัยจากนาฏยศัพท์และพื้นฐานท่ารำจากนาฏศิลป์ไทย มาปรับให้สอดคล้องกับความหมายของบทร้อง รวมถึงผสมผสานท่ารำที่สร้างสรรค์ใหม่ เป็นชุดการแสดงร่วมสมัยที่น่าสนใจอย่างยิ่ง

Journal of Suan Sunandha Arts and Culture

วารสารศิลปวัฒนธรรมสวนสุนันทา สำนักศิลปะและวัฒนธรรม

มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ปีที่ 3 ฉบับที่ 2/2566

ในโอกาสนี้ หวังเป็นอย่างยิ่งว่า วารสารศิลปวัฒนธรรมสวนสุนันทาฉบับนี้จะเป็นประโยชน์
สำหรับการศึกษาวิจัย และช่วยต่อยอดองค์ความรู้ในแวดวงวิชาการต่อไป

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วนศักดิ์ ผดุงเศรษฐกิจ

บรรณาธิการ